

Arbetstidsnämndens kansli

Dnr: Sobona 2025/0065

Plats och tid: Hornsgatan 20, den 3 oktober 2025, kl. 13:00-15.00

Dispensansökan från Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund

Arbetstidsnämndens beslut

Arbetstidsnämndens beslut framgår av bilaga, 2 sidor.

Tidsperiod för beviljad dispens

Tidsperiod framgår av bilagan.

Ärendeberedning

Ärendet har beretts av Sobona, Kommunal och Allmän kommunal verksamhet.

Beslutet expedierat 2025-10-13

Ordförande Anders Ferbe

Begäran om dispens från AB § 13 mom. 5 och bilaga R från Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund

Arbetsnämnden är inrättad av centrala parter inom den kommunala sektorn. Nämndens uppdrag är att pröva inkommen begäran om dispens utifrån gällande avtal och det samlade inkomna underlaget från arbetsgivaren.

Ansökan från Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund

Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund har inkommit med en ansökan avseende dispens från AB § 13 mom. 5 och bilaga R.

Ansökan avser möjligheten att förlägga tjänstgöringstid/jourpass 24 timmar per dygn för att hantera följande situationer:

1. under helger
2. på helgdagar (enligt definitionen i AB 4 kap. 13 § mom. 2 och 3)
3. vid utbildning av RiB-organisationen två dagar per vecka – i nuläget måndagar och torsdagar
4. sju gånger per vecka under huvudsemesterperioden 2026
5. upp till sju gånger per vecka vid särskilda behov – *såsom vid interna övningar, utbildningar, genomförande av förbundsdag, deltagande på lokala evenemang, deltagande i förmågegruppsmöten, genomförande av samverkansmöten och riskbedömningar, genomförande av trygghetsskapande åtgärder, när behov uppstår kunna förlänga ett schemalagt arbetspass för att täcka vid oförutsedd frånvaro etc.*

Ansökan avser 12 månader för perioden 1 november 2025 – 31 oktober 2026. Ansökan gäller för brandmän, styrkeledare, insatsledare, vakthavande befäl och brandinspektör med kombitjänst som insatsledare.

Verksamheten

Alingsås-Vårgårda Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund för kommunerna Alingsås och Vårgårda. Förbundet har en heltidsstation i Alingsås och två RiB-stationer i Vårgårda och Sollebrunn. Förbundet har ett gemensamt ledningssystem med Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och bemannar den gemensamma ledningscentralen i Borås med två vakthavande befäl. Den operativa personalen har kombinationstjänster som utöver det operativa grunduppdraget innehåller andra uppdrag inom bland annat övnings- och utbildningsverksamheten för både heltids- och RiB-personalen.

Tidigare beslut

Arbetsnämnden har tidigare beslutat om dispens för perioden 1 februari 2024 – 31 januari 2025. Tilläggsöverenskommelsen mellan parterna den 18 april 2024 innebär att beviljade dispensen förlängs till den 31 oktober 2025.

Bakgrund till beslut

Innan förläggning av arbete i kombination med jour eller tjänstgöringstid enligt bilaga R med en sammanlagd arbetstid över 20 timmar kan bli aktuell är arbetsgivaren skyldig att uttömma alla möjligheter att bemanna verksamheten i enlighet med gällande regelverk.

Om inga andra rimliga åtgärder står till buds och det är nödvändigt att förlägga arbete i kombination med jour utöver 20 timmar för att upprätthålla verksamheten kan arbetsgivaren förlägga pass utöver 20 timmar.

Arbetsgivaren ska under sådan förläggning vidta nödvändiga åtgärder för att verksamheten ska kunna bemannas på ett sådant sätt att gällande skyddsregler kan efterlevas.

Det kan till exempel handla om verksamheter som kräver sådan förläggning, då tillgången på nödvändig kompetens är begränsad, samt vid övningar och utbildningar som inte ryms inom ordinarie schemaläggning. Det är arbetsgivaren som, utifrån kriterierna ovan, gör bedömningen om och när förläggning av arbete med jour utöver 20 timmar är nödvändigt för att upprätthålla verksamheten.

Arbetsgivaren behöver därför kontinuerligt se över om förläggning av arbete med jour och tjänstgöringstid utöver 20 timmar är nödvändigt för att upprätthålla verksamheten, men också hur en sådan förläggning påverkar arbetstagarnas hälsa. Dispens får inte tillämpas i större utsträckning än vad som är absolut nödvändigt. Beslut om sådan avvikelse kan endast fattas då inga andra rimliga åtgärder står till buds. Den sammanlagda arbetstiden får då som högst uppgå till 24 timmar.

Det är arbetsgivaren som bär det fulla ansvaret för att reglerna i lag och kollektivavtal efterlevs. Överträdelse av reglerna utgör brott mot kollektivavtalet. Även arbetsmiljölagen ställer krav på arbetsgivaren att planera och organisera arbetet så att det kan utföras i en sund och säker miljö. Detta inkluderar att beakta arbetstidsförläggningen och se till att den inte leder till ohälsa eller olycksfall. I det fall arbetsgivaren inte uppfyller kraven i en granskning kan det leda till straffrättsligt ansvar för arbetsgivaren.

Beslut

Med utgångspunkt i ovanstående beslutar Arbetstidsnämnden för perioden 1 november 2025 – 31 oktober 2026

att bevilja dispens enligt ansökan vid enstaka tillfällen och kortare perioder vid förläggning av ordinarie arbetstid och tjänstgöringstid/jour i följande situationer:

- vid övning och utbildning,
- då det råder kompetensbrist.

Inom ramen för ovanstående dispens kan arbetsgivarens behov av undantag hanteras under exempelvis semesterperioden, storhelger samt helger, men endast i den omfattning som arbetsgivaren bedömer som absolut nödvändigt.

att avslå punkt 5 i dispensansökan (förutom övning och utbildning), med följande motivering: att förlägga mer än hälften av arbetstiden/tjänstgöringstiden som dygnspass bedöms överskrida innebörden av ”enstaka tillfällen och kortare perioder vid förläggning av ordinarie arbetstid och tjänstgöringstid/jour”.

Aktiviteter som förbundsdag, deltagande på lokala evenemang, förmågruppsmöten, samverkansmöten och riskbedömningar, trygghetsskapande åtgärder är sådana aktiviteter som bedöms kunna hanteras inom ordinarie planering och arbetstidsförläggning och utgör därför inte skäl att avvika från arbetstidsregler.